

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců JUDr. Jiřího Derfla a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **RNDr. Š. R.**, narozený dne X,
bytem X,
zastoupen Mgr. Ladislavem Kudrnou, MBA, advokátem,
sídlem Mírové náměstí 157/30, 412 01 Litoměřice,

proti
žalovaném **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor územního plánování a stavebního
u: řádu, sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

za účasti
osob

zúčastněnýc 1. **R. N.**, narozený dne X,
h na řízení:

2. **P. N.**, narozená dne X,
oba bytem X,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2023, č. j. KUUK/097536/2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2023, č. j. KUUK/097536/2023, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Ústí nad Labem, odboru územního plánování a stavebního řádu, (dále jen „stavební úřad“) ze dne 1. 9. 2022, č. j. MMUL/OÚPSŘ/S/243899/2022/Bu. Tímto rozhodnutím stavební úřad podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) nařídil žalobci odstranění stavby, a to jednopodlažní nepodsklepené stavby pro rodinnou rekreaci na pozemku p. č. XA v k. ú. X s plochou střechou, jejíž součástí je seník a sklad krmiva pro hospodářská zvířata na pozemku p. č. XB a částečně na pozemku p. č. XA v k. ú. X (dále jen „předmětná stavba“). Současně stavební úřad uložil žalobci povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby. Dále stavební úřad uložil žalobci povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Žaloba

2. Žalobce v úvodu žaloby popsal průběh správního řízení a následně uvedl, že zásadní pochybení spatřuje v požadavku správních orgánů na odstranění celého souboru staveb, přičemž v rozhodnutí správních orgánů dle žalobce absentuje jakákoliv úvaha o proporcionalitě uložené povinnosti (odstranění stavby). Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2017, č. j. 8 As 127/2016-56, dle kterého by nebylo v souladu s principem proporcionality, aby k odstranění „černých staveb“ došlo vždy, za všech okolností, neboť takový postup by mohl znamenat nepřiměřený zásah do práv vlastníka stavby či stavebníka. Dle žalobce se žalovaný v napadeném rozhodnutí nezabýval následky odstranění stavby a újmou žalobce vzniklou odstraněním stavby.
3. Žalovaný dle žalobce ani nijak neposoudil vliv ponechání stavby na veřejný zájem nebo vlastníky sousedních nemovitostí v případě ponechání stavby či jejích částí ve stavu, tak jak je. S ohledem na výše uvedené je žalobce přesvědčen, že správní orgány zcela opomněly test proporcionality, který rozhodnutí správních orgánů činí nesprávným, jelikož žalobce je přesvědčen, že jeho prozatím potenciální újma ve velkém rozsahu přesahuje újmu, která by ponecháním stavby byla způsobena veřejnému zájmu nebo vlastníkům sousedních nemovitostí.
4. Dle žalobce rozhodnutím, kterým je nařízeno odstranění stavby, dochází k porušení jednoho ze základních práv zaručených mu v čl. 11 Listiny základních práv a svobod, a to ochrana vlastnického práva. Zásah správního orgánu do jednoho ze základních práv musí mít dle žalobce svůj opodstatněný důvod. Odstranění stavby je dle žalobce jedním z největších a nejtvrdějších zásahů, které správní orgán mohl vůči vlastníkovvi (žalobci) použít, a jako takový by měl být použit až jako nejzazší prostředek, kdy nelze využít jiných mírnějších prostředků k naplnění účelu. Žalovaný se však dle žalobce touto otázkou v odůvodnění napadeného rozhodnutí nikterak blíže nezabýval.
5. Navíc z procesního hlediska se dle žalobce stavební úřad musí zároveň zabývat tím, zda rozhodnutí o nařízení odstranění stavby bude z technického hlediska materiálně vůbec vykonatelné. K žádné takové úvaze ze strany správních orgánů však dle žalobce nedošlo.
6. Dle žalobce se měly správní orgány dále zabývat otázkou, zda v případě předmětné stavby je nezbytné nařídit odstranění celé stavby nebo jejích jednotlivých částí, jako je stavba pro

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

rekreaci, seník a sklad krmiva a přistupovat k těmto stavbám jednotlivě, případně zhodnotit zcela odděleně, zda se jedná o stavby vyžadující ohlášení, či nikoliv. V odůvodnění rozhodnutí se správní orgány dle žalobce žádnou takovou otázkou nezabývaly, čímž porušily jednu ze základních zásad správního řízení, a to šetřit práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká a zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. Dle žalobce absence přístupu správních orgánů ke každé části souboru staveb samostatně zapříčinila nesprávnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí, jelikož žalovaný tímto chybným postupem nemohl dojít k úplnému a správnému skutkovému zjištění věci a následně učinit ve věci správný právní závěr. Tímto jednáním dle žalobce žalovaný zasáhl do práv žalobce jako vlastníka nepřiměřeným a nezákonným způsobem.

7. Žalobce dodal, že ačkoliv se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí otázkou proporcionality zabýval, jednalo se jen a pouze o posouzení čistě formalistické, postrádající logickou souvislost a návaznost a nezohledňující veškeré okolnosti věci.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. K žalobní námitce, že správní orgány pochybily, když při svém rozhodování nezvážily odstranění jednotlivých částí souboru staveb, žalovaný uvedl, že předmětná námitka je zcela nedůvodná. Žalovaný totiž k obdobné námitce žalobce uplatněné v jeho odvolání obsírně v napadeném rozhodnutí vysvětlil, z jakých důvodů považuje vymezení předmětu daného řízení za správné a nadto pro úplnost doplnil i hypotetické hodnocení situace, kdyby se skutečně jednalo o samostatné objekty souboru staveb vyžadující samostatné posouzení. Ani v takovém případě by totiž dle žalovaného vzhledem k parametrům dílčích částí stavby a charakteru území, do něhož byly umístěny, nemohl být učiněn závěr, že tyto nevyžadovaly veřejnoprávní povolení stavebního úřadu. Dle žalovaného ani sám žalobce netvrdí v žalobě, resp. neargumentuje tím, že by některá část jeho stavby nevyžadovala povolení či souhlas stavebního úřadu. Dle žalovaného však zůstává stěžejní skutečnost, že v předmětném správním řízení bylo prokázáno konstrukční provedení předmětné stavby jako jednoho celku a takto také stavba musela být nezbytně posuzována.
9. K žalobní námitce, že se správní orgány nezabývaly otázkou proporcionality nařízení odstranění předmětné stavby ve vztahu k újmě žalobce, žalovaný uvedl, že žalobce chápe uplatnění principu proporcionality při posuzování tzv. černých staveb přespříliš široce. Samotný odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2017, č. j. 8 As 127/2016-56, je ze strany žalobce zcela nepřipadný, když z obsahu zmíněného rozsudku dle žalovaného naopak vyplývají závěry shodné s těmi, které žalovaný uvedl k odvolací námitce žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Proporcionalita při posuzování „černých staveb“ dle žalovaného spočívá v zákonné možnosti požádat o jejich dodatečné povolení. Jestliže však k dodatečnému povolení takové stavby nedojde (což je i nyní projednáváný případ), musí stavební úřad nařídit odstranění stavby, přičemž zde není již prostor k tomu, aby stavební úřad zvažoval, zda není s ohledem na možnou újmu stavebníka namísto odstranění stavby nenařídit. Stavebník, který realizoval svou stavbu bez potřebných veřejnoprávních povolení, porušil dle žalovaného zájmy chráněné stavebním zákonem, a jestliže následně nedosáhne dodatečného povolení stavby (ať už z důvodu své vlastní liknavosti nebo ze zcela objektivních příčin), musí být tento protiprávní stav odstraněn – musí být nařízeno odstranění takové stavby.

Vyjádření osob zúčastněných na řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

10. Soud poskytl osobám zúčastněným na řízení možnost vyjádřit se k žalobě ve stanovené lhůtě, čehož však osoby zúčastněné na řízení nevyužily.

Posouzení věci soudem

11. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce do dvou týdnů od doručení výzvy nesdělil svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věte druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkouvává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
13. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že průběh správního řízení o odstranění stavby a souvisejících řízení o dodatečném povolení téže stavby byl takový, jak ho žalovaný podrobně popsal na stranách 2 a 3 napadeného rozhodnutí. Pro účely tohoto soudního řízení lze ve stručnosti uvést, že dne 16. 5. 2019 stavební úřad oznámil opatřením č. j. MMUL/SO/S/72649/2019/Bu, zahájení řízení o nařízení odstranění předmětné stavby, ve kterém žalobce poučil o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto oznámení. Žalobce podal dne 11. 7. 2019 žádost o dodatečné povolení stavby, pročež stavební úřad přerušil řízení o odstranění stavby a vedl řízení o podané žádosti. Protože žádost o dodatečné povolení stavby nebyla úplná, vyzval stavební úřad žalobce k doplnění žádosti, avšak žádost doplněna nebyla, pročež stavební úřad usnesením ze dne 16. 4. 2020, č. j. MMUL/SO/S/117260/2020/Bu, řízení o podané žádosti zastavil. Proti tomuto usnesení nebylo podáno odvolání. Následně dne 6. 5. 2020 žalobce opětovně podal žádost o dodatečné povolení stavby, která opět nebyla úplná a přes výzvu nebyla doplněna, pročež řízení skončilo rovněž vydáním usnesení o zastavení řízení ze dne 18. 6. 2021, č. j. MMUL/OÚPSŘ/S/154663/2021/Bu. Ani proti tomuto usnesení se žalobce neodvolal. Dne 25. 8. 2021 podal žalobce další žádost o dodatečné povolení stavby, která opět nebyla úplná a přes výzvu nebyla doplněna, pročež stavební úřad usnesením ze dne 28. 2. 2022, č. j. MMUL/OÚPSŘ/S/75454/2022/Bu, řízení o žádosti zastavil. Proti tomuto usnesení se žalobce rovněž neodvolal a dne 5. 4. 2022 nabylo rozhodnutí právní moci. Následně stavební úřad pokračoval ve správním řízení o odstranění stavby a dne 1. 9. 2022 vydal rozhodnutí, č. j. MMUL/OÚPSŘ/S/243899/2022/Bu, kterým nařídil odstranění stavby. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal, přičemž o jeho odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.
15. Z obsahu správního spisu stojí za zmínku dále skutečnost, že žalobce se pokoušel legalizovat předmětnou stavbu ještě před zahájením řízení o odstranění stavby. Žalobce dne 5. 11. 2018 podal u stavebního úřadu žádost o dodatečné povolení předmětné stavby, přičemž jeho Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

žádost byla stavebním úřadem zamítnuta rozhodnutí ze dne 3. 4. 2019, č. j. MMUL/SO/S/50831/2019/Bu. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce neodvolal. Ve zmíněném správním řízení se konalo i ústní jednání spojené s místním šetřením, kdy byl shledán nesoulad provedení stavby s předloženou projektovou dokumentací. Důvodem zamítnutí žádosti žalobce o dodatečné povolení stavby bylo negativní závazné stanovisko dle § 96b stavebního zákona vydané orgánem územního plánování Magistrátem města Ústí nad Labem dne 21. 3. 2019, č. j. MM/OIUP/ZS/148/2019, jehož závěrem bylo, že záměr je nepřípustný z důvodu dotčení veřejných zájmů územního plánování.

16. Soud se následně zabýval žalobní námitkou, že v napadeném rozhodnutí chybí jakákoliv (resp. je zcela nedostatečná) úvaha o proporcionalitě uložené povinnosti (odstranění stavby) ve vztahu k veřejným zájmům a že dle žalobce nebyly ve správním řízení zkoumány následky odstranění stavby a případná újma žalobce vzniklá odstraněním stavby. Soud vycházel z toho, že se jedná o žalobní námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, případně nedostatečných skutkových zjištění.
17. Soud shledal, že žalovaný na straně 7 napadeného rozhodnutí k odvolací námitce ohledně proporcionality odstranění předmětné stavby uvedl: „*Správní orgán může zasahovat do práv nabytých v dobré víře za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. Tento princip se nazývá principem proporcionality a rovněž je obsažen v základní zásadě zákonnosti. Stavební zákon umožňuje, aby byla nepovolená stavba dodatečně povolena.*“ Dále pak žalovaný upozornil na průběh několika řízení o dodatečném povolení stavby, kdy žalobce nedodal podklady, které by umožňovaly legalizaci stavby.
18. Na tomto místě považuje soud za účelné vyjasnit, zda a případně v jakém rozsahu je třeba se v řízení o odstranění stavby zabývat zásadou proporcionality a zkoumat újmu vzniklou žalobci případným odstraněním stavby.
19. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona *stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.*
20. Podle § 129 odst. 2 stavebního zákona *stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odstavci 1 písm. b). V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájením řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti.*
21. Podle § 129 odst. 3 stavebního zákona *stavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území, b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje, c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení.*

22. Soud konstatuje, že žalobce v žalobě argumentoval ve prospěch nutnosti posuzování proporcionality v řízení o odstranění stavby rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2017, č. j. 8 As 127/2016-56, přičemž žalovaný ve vyjádření k žalobě upozornil na to, že žalobce citoval jen část zmíněného rozsudku, zatímco zbylá část vyznívá ve prospěch závěru žalovaného, že proporcionality a veřejné zájmy jsou řešeny v řízení o dodatečném povolení stavby, a nikoli v řízení o odstranění stavby. Soud shledal, že Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozsudku uvedl: *„Řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je prostředkem k odstranění tzv. černých staveb. Nebylo by však v souladu s principem proporcionality, aby k odstranění "černých staveb" došlo vždy, za všech okolností. Takový postup by mohl znamenat nepřiměřený zásah do práv vlastníka stavby či stavebníka. Z tohoto důvodu stavební zákon umožňuje (za kumulativního splnění několika zákonných podmínek), aby byla "černá stavba" dodatečně povolena. Pro dodatečné povolení stavby však zákon konstruuje speciální řízení zahajované na žádost stavebníka nebo vlastníka poté, co je již z moci úřední vedeno řízení o odstranění stavby. Řízení o dodatečném povolení stavby je tedy specifickým prostředkem navázaným na řízení o odstranění stavby, pomocí něhož lze zabránit odstranění stavby, která je v rozporu s rozhodnutím nebo opatřením stavebního úřadu nebo postavená bez takového rozhodnutí či opatření. (...) Přes vzájemnou spojitost řízení o odstranění stavby a řízení o dodatečném povolení stavby se jedná o dvě samostatná řízení s rozdílným účelem a předmětem. Účelem řízení o odstranění stavby je uvedení do souladu právního a skutečného stavu, a to nařízením odstranění nepovolené stavby. Účelem řízení o dodatečném povolení stavby je dodatečné zhojení protiprávního stavu, spočívajícího v absenci zákonem vyžadovaného rozhodnutí, opatření nebo jiného úkonu. Liší se také podmínky, jejichž splnění zkoumá stavební úřad v řízení o dodatečném povolení stavby a v řízení o jejím odstranění. V prvním případě jde o kumulativní splnění podmínek § 129 odst. 2 a 3 stavebního zákona, zatímco v případě řízení o odstranění stavby jde o kumulativní splnění podmínek stanovených v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tj. že se jedná o stavbu prováděnou nebo provedenou bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním.“*
23. Soud se ztotožňuje se zmiňovaným judikátem a přisvědčuje žalovanému, že z citovaného judikátu plyne, že v řízení o odstranění stavby se zkoumá pouze naplnění podmínek pro nařízení odstranění stavby dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, zatímco v řízení o dodatečném povolení stavby se zkoumá dotčení veřejných zájmů vymezených v § 129 odst. 3 téhož zákona. Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu jednoznačně vyplývá, že ve vztahu k černým stavbám je projevem principu proporcionality zákonná možnost stavebníka podat žádost o dodatečné povolení stavby. Tuto možnost stavební úřad žalobci opakovaně poskytl.
24. Nastíněnou problematikou se rovněž zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 8. 2014, č. j. 5 As 108/2013-33, ve kterém se uvádí: *„Nejvyšší správní soud považuje za nutné zdůraznit, že předmětem soudního přezkumu v nyní projednávané věci může být toliko rozhodnutí o odstranění stavby, nemůže se proto zabývat námitkami stěžovatelů stran nedodržení zásady proporcionality, resp. zásady dobré víry, jimiž de facto směřují do rozhodnutí o zamítnutí dodatečného povolení stavby. Zkoumání naplnění podmínek dle ust. § 129 odst. 2 písm. a) až c) stavebního zákona, pro které je možno stavbu dodatečně povolit, bylo předmětem řízení o dodatečné povolení stavby, které bylo ukončeno rozhodnutím ze dne 19. 1. 2009, resp. rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 4. 2009; tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelů zamítnuta. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatelé prostředků soudní ochrany nevyužili. Rozhodnutí žalovaného o nevydání povolení je tedy pravomocné, nebylo žádným zákonným způsobem odstraněno ani změněno, a správní orgán je jím tudíž vázán.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

25. K pasáži judikátu citované v předchozím odstavci se přihlásil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 As 368/2017-48, přičemž dále uvedl: „Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že řízení o dodatečném povolení stavby a řízení o odstranění stavby jsou dvě samostatná řízení, která jsou spolu těsně provázána. V každém řízení však stavební úřad zkoumá naplnění odlišných zákonných podmínek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2013, č. j. 7 As 154/2012-26). V řízení o odstranění stavby je stavební úřad oprávněn posuzovat pouze to, zda je stavba provedena bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazujícího anebo v rozporu s ním, a zda stavba nebyla dodatečně povolena. V tomto řízení stavební úřad nemá žádné diskreční oprávnění. V tomto směru je třeba také posuzovat relevantnost uplatněných kasačních námitek. Mimo výše naznačený zákonný rámec se zjevně ocitají tvrzení, která mohli stěžovatelé uplatňovat pouze v řízení o dodatečném povolení stavby, nikoli však proti rozhodnutí o odstranění stavby. Mezi tyto námitky lze podřadit téměř všechny kasační námitky stěžovatelů, zejména jejich tvrzení, že krajský soud nevzal v úvahu, že stavbu provedli v dobré víře, že k jejímu provedení mají příslušné oprávnění, nebo že stavba oplocení není v rozporu s veřejným zájmem, jelikož je v klidné lokalitě, a proto nenarušuje pohyb osob a vozidel. Tyto námitky mohli stěžovatelé uplatnit v řízení o dodatečném povolení stavby. Jak již správně připomněl i krajský soud a žalovaný, možnosti soudního přezkumu správních rozhodnutí týkajících se dodatečného povolení stavby stěžovatelé nevyužili. Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatelů, že výklad krajského soudu ohledně otázky, co je předmětem řízení o odstranění stavby, je příliš restriktivní. Krajský soud pouze respektoval zákonnou úpravu uvedenou v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona a ustálenou judikaturu správních soudů, která se této otázky dotýká. Naopak by pochybil, pokud by v tomto řízení zohlednil námitky, které mohly být uplatněny a přezkoumány v jiném správním řízení (tedy v řízení o dodatečném povolení stavby), avšak v projednávané věci se mijejí s předmětem řízení, jímž je posouzení splnění zákonných podmínek pro odstranění stavby (a těmi jsou pouze absence příslušného povolení ve smyslu citovaného ustanovení stavebního zákona, nikoli snad jiné okolnosti uváděné stěžovateli).“
26. Soud se ztotožňuje s výše citovanou judikaturou a v poměrech posuzované věci konstatuje, že správní orgány v řízení o odstranění stavby byly povinny posuzovat pouze naplnění podmínek pro odstranění stavby dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tedy absenci příslušného povolení ve smyslu zmíněného zákonného ustanovení. Žalovaný ani stavební úřad však nebyli oprávněni ani povinni posuzovat další okolnosti jako žalobcem v odvolání tvrzenou neproporcionalitu rozhodnutí o nařízení odstranění stavby ve vztahu k újmě žalobce. Stejně tak nebyli oprávněni posuzovat případnou dobrou víru žalobce a jiné skutečnosti, které žalobce měl a mohl uplatnit v řízení o dodatečném povolení stavby. Jak plyne z výše uvedené rekapitulace správního spisu, žalobce opakovaně žádal o dodatečné povolení předmětné stavby, přičemž v jednom případě skončilo řízení o dodatečném povolení stavby meritorním zamítnutím žádosti a ve třech případech skončilo zastavením řízení, jelikož žalobce přes výzvu stavebního úřadu nedoplnil svou neúplnou žádost o dodatečné povolení stavby. Liknavost žalobce ve zmíněných správních řízeních jde plně k jeho tíži. Žalobce nemůže v rámci řízení o odstranění stavby uplatňovat námitky, které měl uplatnit v řízení o dodatečném povolení stavby. Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce nevyužil ani možnost opravných prostředků ve vztahu k jednotlivým prvostupňovým rozhodnutím stavebního úřadu v řízeních o dodatečném povolení stavby, a nepodal ani žádnou žalobu. Nyní projednávanou žalobou, která směřuje proti rozhodnutí, jímž bylo nařízeno odstranění stavby, již nemůže žalobce dohnat, co zanedbal v jednotlivých řízeních o dodatečném povolení stavby. Soud proto nepovažuje danou žalobní námitku za důvodnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

27. K žalobní námitce, že se správní orgány měly zabývat otázkou, zda v případě předmětné stavby je nezbytné nařídit odstranění celé stavby nebo jejích jednotlivých částí, jako je stavba pro rekreaci, seník a sklad krmiva, a přistupovat k těmto stavbám jednotlivě, případně zhodnotit zcela odděleně, zda se jedná o stavby vyžadující ohlášení, či nikoliv, soud uvádí, že obsahově shodnou odvolací námitkou se zabýval žalovaný na stranách 4 až 7 napadeného rozhodnutí, kde mimo jiné upozornil na to, že stavební úřad posoudil sklad krmiva pro hospodářská zvířata a seník jako součásti rekreačního objektu, proto pak stavební úřad posuzoval stavbu jako celek, a nikoliv jako soubor staveb. Na podporu uvedeného závěru pak žalovaný uvedl, že *„při místním šetření konaném dne 5. 3. 2019 stavební úřad zjistil a zapsal do protokolu, že stavba byla již ve fázi realizace před jejím dokončením, pouze chyběly výplně dveřních otvorů, vrchní podlahová krytina, kuchyňská linka a především nebyla provedena příčka mezi obytnou částí rekreačního objektu a skladem, tímto je tedy zřejmé, že stavba byla konstrukčně provedena jako celek a jako takovou ji stavební úřad v řízení o odstranění stavby vymezil. A jak již shora uvedeno odvolatel toto vymezení předmětu řízení nerozporoval.“* Dále žalovaný v napadeném rozhodnutí upozornil na opakované výzvy stavebního úřadu adresované žalobci v jednotlivých řízeních o dodatečném povolení stavby, aby žalobce doplnil projektovou dokumentaci, ze které bude zřejmé, které části stavby byly provedeny a které budou prováděny včetně případného zkrácení skladu krmiva a seníku, avšak žalobce výzvám nevyhověl, pročež žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neprokázal v řízeních o dodatečném povolení stavby, že lze stavbu jako celek nebo její jednotlivé části dodatečně povolit. Dále žalovaný v napadeném rozhodnutí nad rámec věci podotkl, že *„i pokud by stavba byla posouzena jako soubor staveb skládající se z rekreačního objektu a skladu se seníkem, pak by i jednotlivě tyto stavby pro svou realizaci vyžadovaly souhlas s ohlášeným stavebním záměrem, vydání územního rozhodnutí o umístění stavby, popřípadě územního souhlasu. Stavba skladu krmiva a seník by samostatně byla o zastavěné ploše 28,75 m² a rekreační objekt (bez zastřešené terasy) o zastavěné ploše 60 m². Dle ustanovení § 104 stavebního zákona postačí ohlášení u staveb pro rodinnou rekreaci s jedním podzemním podlažím do hloubky 3 m a nejvýše se dvěma nadzemními podlažími a podkrovím (§ 104 odst. 1 písm. a) stavebního zákona) a u staveb do 70 m² celkové zastavěné plochy a do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m (§ 104 odst. 1 písm. d) stavebního zákona). Dle ustanovení § 96 odst. 2 písm. b) stavebního zákona postačí u ohlašovaných staveb vydání územního souhlasu. Územní souhlas místo územního rozhodnutí lze vydat za splnění podmínky stanovené v ustanovení § 96 odst. 1 stavebního zákona, že záměr je v zastavěném území nebo zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu. Předmět řízení vymezený jako rekreační objekt, jehož součástí je sklad a seník nebo soubor staveb skládající se z rekreačního objektu a skladu se seníkem, pak stejně vyžadoval ke své realizaci vydání územního rozhodnutí, popřípadě územního souhlasu a souhlasu s prováděním ohlášeného stavebního záměru. Protože na výzvu stavebního úřadu odvolatel nedoplnil žádosti, pak ani v jednom řízení o dodatečném povolení stavby nemohl prokázat, že jím vymezený předmět žádosti je v souladu se zákonem stanovenými podmínkami pro její dodatečné povolení.“*
28. S ohledem na výše citované odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného soud konstatuje, že nelze přisvědčit zmíněné žalobní námitce, že se žalovaný nezabýval skutečností, zda případně bylo možné posuzovat rekreační objekt, sklad krmiva a seník jako jednotlivé stavby pro účely rozhodnutí o odstranění stavby a z hlediska, zda tyto jednotlivé objekty vyžadovaly samy o sobě nějaké povolení či ohlášení stavebnímu úřadu. Žalovaný se zjevně v napadeném rozhodnutí touto problematikou zabýval a soud s jeho posouzením souhlasí. Soud zdůrazňuje, že podstatná je rovněž skutečnost, jak na to upozornil žalovaný,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

že se opět jedná o problematiku (rozdělení stavby na části a posuzování po částech), která měla a mohla být řešena v řízení o dodatečném povolení stavby, kdy žalobce mohl případně žádat samostatně o dodatečné povolení rekreačního objektu, skladu krmiva a seníku s argumentací, že se jedná o samostatné objekty, které nevyžadují povolení či ohlášení stavebnímu úřadu. V nyní posuzovaném řízení o odstranění stavby však již dle názoru soudu není prostor k úvahám o dělitelnosti předmětu řízení o odstranění stavby, když je třeba vycházet z výsledků řízení o dodatečném povolení stavby a z tam uplatněných žádostí, ze kterých plynulo, že rekreační objekt, sklad krmiva a seník tvoří jeden stavební celek. Ostatně po terminologické stránce soud upozorňuje na to, že sám žalobce při formulaci žalobní námitky na straně 5 žaloby (a rovněž stejné odvolací námitky) hovoří o stavbě jako o jediné stavbě zahrnující rekreační objekt, sklad krmiva a seník, přičemž tyto objekty považuje žalobce za součásti jedné stavby, což je zcela v souladu s prvostupňovým i napadeným rozhodnutím. Stěží pak lze očekávat ze strany správních orgánů či soudu takové posouzení, ze kterého by vyplývalo, že se jedná pro účely správního řízení o odstranění stavby o tři samostatné stavby. Soud dále podotýká, že výše citované závěry žalovaného nebyly žalobcem v žalobě nijak napadeny, když žalobce pouze zopakoval svou námitku z odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí stavebního úřadu. Soud tudíž s ohledem na absenci žalobní argumentace nepovažuje za potřebné dále se této problematice dělení předmětu řízení věnovat, přičemž žalobní námitku vyhodnotil jako nedůvodnou.

29. K žalobní námitce, že se stavební úřad musí zároveň zabývat tím, zda rozhodnutí o nařízení odstranění stavby bude z technického hlediska materiálně vůbec vykonatelné, a že k žádné takové úvaze ze strany správních orgánů nedošlo, soud uvádí, že není zřejmé, kam zmíněná námitka směřuje, neboť je zcela neurčitá. V žalobě není uvedena žádná argumentace směřující například k tomu, že by předmětné rozhodnutí o odstranění stavby vyvolávalo v žalobci pochybnosti o jeho vykonatelnosti z technického hlediska. V posuzované věci se jedná o nařízení odstranění rekreačního objektu, skladu krmiva a seníku, přičemž obsah správního spisu nenasvědčuje tomu, že by v budoucnu zde měly být nějaké technické problémy s odstraněním zmíněných objektů. Ze žaloby není zřejmé, jakou úvahu o (technické) vykonatelnosti rozhodnutí o odstranění stavby by si žalobce představoval. V této souvislosti soud dále konstatuje, že v prvostupňovém rozhodnutí, kterým bylo nařízeno odstranění stavby, byla výrokem II. žalobci uložena povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby. Zároveň byly v prvostupňovém rozhodnutí stanoveny podmínky pro odstranění stavby. Jednalo se mimo jiné o podmínku, že stavba bude odstraněna nejpozději do pěti měsíců ode dne nabytí právní moci prvostupňového rozhodnutí a že po odstranění stavby bude pozemek uveden do původního stavu a upraven tak, aby bylo zajištěno nezávadné odvádění povrchových vod. Z uložených povinností žalobci a ze stanovených podmínek je zřejmé, že stavební úřad v rámci rozhodnutí o odstranění stavby nerozhodl o žádném konkrétním technickém řešení odstranění stavby, které by snad mohlo být pro žalobce nerealizovatelné. Je to naopak žalobce, který musí vyvinout aktivitu a předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby. Za této situace s přihlédnutím k neurčitosti zmíněné žalobní námitky, neshledal soud danou žalobní námitku důvodnou.
30. Žalobu soud vyhodnotil v mezích uplatněných žalobních bodů jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.
32. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení nebyly soudem osobám zúčastněným na řízení uloženy žádné povinnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 4. června 2024

Mgr. Václav Trajer v. r.
předseda senátu